



Қазақстан Республикасының білім және ғылым
министрлігі

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Химиялық технология және жаратылыстану факультеті

География және туризм кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Халықаралық туризм тарихы
050902 – туризм

Павлодар

Мемлекеттік жалпы білім беру стандарты мен типтік бағдарлама негізінде құрастырылған пәннің жұмыс бағдарламасының бекіту парағы



ПМУ ҰС 7.18.1/06

БЕКІТЕМІН

ОІ жөніндегі проректор

_____ Н.Э.Пфейфер

«___» _____ 2009ж.

Құрастырушы: б.ғ.к., доцент Габдулхаева Б.Б.

География және туризм кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Халықаралық туризмнің тарихы пәні бойынша 050902
«Туризм» студенттеріне арналған

Жұмыс бағдарламасы 050902 – Туризм мамандығы бойынша 3.08.368-2006 мемлекеттік жалпыға міндетті мамандық стандартына сәйкес және 22 маусым 2006 жылы РОӘК-мен бекітілген типтік бағдарлама негізінде әзірленген

Кафедра отырысында ұсынылған 200_ж. «___» _____

№ _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ А.А. Калиева

Химиялық технология және жаратылыстану факультетінің оқу-әдістемелік кеңесімен құпталған 2009 ж. № _____ хаттама

ОӘҚ төрайымы _____ Ұ.Д. Бүркітбаева

КЕЛІСІЛДІ

Факультет деканы _____ Қ.Қ. Ахметов «___» _____ 2009ж.

ЖжӘҚБ ҚҰПТАЛҒАН

ЖжӘҚБбастығы _____ А.А.Варакута «___» _____ 2009ж.

1. Пәннің мақсаты мен міндеттері

«Халықаралық туризм тарихы» пәні туризм мамандарын даярлауда бастапқы пәндердің біреуі болып саналады.

Пәнді оқытудың мақсаты - студенттерге әлемдік туризмнің даму тарихымен және оны географиялық тұрғыдағы білімдерімен таныстыру.

Пәнді оқытудың міндеттері:

- студенттерге дүние жүзіндегі туризмнің даму тарихымен және оны географиялық тұрғыдағы білімдерімен таныстыру;
- әлемдік туризмнің әр түрлі даму этаптары туралы толық түсініктемені студенттерге беру;
- туризм жүйесіндегі келешектегі мамандарға қажет білімдерді бекіту.

Студент білу керек:

- Дүниежүзілік туризмнің даму этаптарын;
- Бұрынғы КСРО-да, Қазақстан Республикасында туризмнің даму және қалыптасу үрдісінен хабардар болу;
- Дүниежүзінде және Қазақстанда туризм туралы ғылыми түсініктемелердің негізгі даму кезендерін;

Студент істей білу керек:

- Дүниежүзінің және Республикамыздың туризм индустриясының даму ерекшеліктерін көрсету;
- Теориялық сабақтарда алған білімдерін тәжірибеде қолдану.

2. Пререквизиттер: туризмология негіздері, Дүниежүзілік шаруашылықтың географиясы



3. Пәннің мазмұны:

3.1 ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ				
№ р/с	Тақырып атауы	Сағаттар саны		
		Дәріс	Тәж.	СӨЖ
1	2	3	4	5
1	Кіріспе. Халықаралық туризмнің мақсаты мен мәні.	2	2	10
2	Дүние жүзінде туризмнің даму тарихы. XVIII ғасырдың соңына дейінгі туризм.	3	2	10
3	Ұлы географиялық ашылулардың дәуірі	2	3	10
4	XIX – XX ғғ. туризм. (Екінші дүниежүзілік соғысқа дейін)	3	3	10
5	Томас Куктың қызметі.	2	2	10
6	Қазіргі замандағы туризм.	3	3	10
7	Бұрынғы КСРО-да туризм дамуы. Ресейде және бұрынғы КСРО-да туризмнің даму кезендері.	3	2	10
8	Қазақстандағы туризмнің даму тарихы.	2	3	10
9	Тәуелсіз Қазақстандағы туризмнің дамуы.	3	2	10
10	Қазақстанда туризмді ғылыми зерттеулердің дамуы.	2	3	10
11	Туризм географиясының тарихы. Дүниежүзілік туризм географиясының қалыптасуы және дамуы.	2	3	10
12	Жаңа кездегі туризмнің дамуы. Туристік ұйымдар.	3	2	10
Нәтижесі:		30	30	120
Барлығы		180 сағат		

3.2 Теориялық курстың мазмұны:

№ 1 тақырып. Кіріспе. Халықаралық туризмнің мақсаты мен мәні. «Халықаралық туризм тарихы» оқу курсы туризм менеджерін дайындау оқу жоспарында маңызды арнайы пән. Оның зерттеп білу объектісі дүниежүзінде және Қазақстанда

ұйымдастырылған саяхаттардың даму тарихы, оның негізінде глобалды кеңдік әлеуметтік-экономикалық оқиға ретінде қазіргі замандағы халықаралық туризмнің құрылуы және дамуы.

№ 2 тақырып. Дүние жүзінде туризмнің даму тарихы. XVIII ғасырдың соңына дейінгі туризм.

XVIII ғасырдың соңына дейінгі туризм. Туризмнің пайда болуы. «Саяхат» және «Туризм» ұғымдарын байланыстыру. Туризмді дамуның кезеңдері. Ерте замандағы туризм, Ежелгі Грецияда, Римде, Персияда дамуы. Діни, емдік, спорттық туризмнің пайда болуы. Орта ғасырларда және Қайта өркендеу дәуірі уақытында туризмнің дамуы. Қасиетті жерге қажылық. Саяси мінездемелі миграция және студенттердің саяхаттары.

№ 3 тақырып. Ұлы географиялық ашылулардың дәуірі. Саяхатшылардың қатынас құралдары. Ұлы географиялық ашылулар. XV-XVIII ғасырларда саяхаттар және ашулар. Қонақ үйлік кәсіптің дамуы. XVII-XVIII ғасырлардағы туризм. “Гранд-тур”.

№ 4 тақырып. XIX – XX ғғ. туризм. (Екінші дүниежүзілік соғысқа дейін)

XIX-XX ғасырларда туризм. (Екінші дүниежүзілік соғысқа дейін). XIX ғасырдың бірінші жартысында туризмнің элитарлық мінездемесі. Ұйымдастырылған турлардың пайда болуы. XIX ғасырда және XX ғасырдың бірінші жартысында туризм дамуына әсер еткен факторлар: өнеркәсіптің және урбанизацияның дамуы; бос уақыт санының өсуі; қоғамның мәдени деңгейінің көтерілуі; туризмге көңіл бөлу бойынша мемлекеттердің саясаты.

№ 5 тақырып. Томас Куктың қызметі. Томас Куктың қызметі. Курорттардың дамуы және курорттық урбанизациясының пайда болуы. Бірінші қоғамдық және мемлекеттің туристік ұйымдардың шығуы. Соғыстың алдындағы халықаралық туризмнің географиясы.

№ 6 тақырып. Қазіргі замандағы туризм. Қазіргі замандағы туризм. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі жалпы туризмнің өркендеуінің басы. XX ғасырдың екінші жартысында туризмнің интенсивті дамуы. Жаңа туристік аймақтардың шығуы. Шетелдік туризмнің дамуында үшінші әлемдегі мемлекеттердің біртіндеп өсу ролі. Халықаралық туристік ұйымдарды құру. XX ғасырдың соңында және XXI ғасырдың басында туризм дамуында басылулар мен көтерілулер.

№ 7 тақырып. Бұрынғы КСРО-да туризм дамуы. Ресейде және бұрынғы КСРО-да туризмнің даму кезеңдері. ВТО-ның туристік аймақтарында туризмнің дамуы. Ресейде және бұрынғы КСРО –да туризмнің даму этаптары. Мектеп экскурсиялары – туризмнің жаршылары. XVIII ғасырдың басында Ресейде туризмнің дүниеге келуі. В. Генштің “Жоспары”. Петербург және Мәскеу бойынша жол кітапшасының пайда болуы.

XIX ғасырда Ресейде бірінші туристік ұйымдарды туристік фирмаларды құру. Орыс тулинг клубы (1895 ж.), оны туристердің Ресей қоғамына айналдыру. Орыс тау қоғамының пайда болуы (1901 ж.). Экскурсиялық қоғамдарды және комиссияларды құру. Совет уақытында және қазіргі кезеңде туризм дамуының этаптары.

№ 8 тақырып. Қазақстандағы туризмнің даму тарихы. Қазақстанда туризмнің дамуы. Верный қаласында орыс тау қоғамы. Соғыс уақытына дейін туризмнің дамуы. Туристік саяхаттарды ұйымдастыру бойынша Г.И. Белоглазовтың, Ф.Л. Савиннің, В.М. Зиминнің қызметтері. Қазақстанда ОПТЭ ұйымының ұяларын құру (1931 ж.) Соғыстан кейінгі уақытта туризмнің дамуы.

№ 9 тақырып. Тәуелсіз Қазақстандағы туризмнің дамуы. Тәуелсіз Қазақстанда туризм: экономикалық реформалар жағдайында туристік шаруашылықтың жаңа даму тенденциясы. Туристік кадрларды дайындауды ұйымдастыру.

№ 10 тақырып. Қазақстанда туризмді ғылыми зерттеулердің дамуы. Ғылыми зерттеулердің дамуы. Туризм географиясының өркендеуі. Қазақстанда туризмді ғылыми зерттеулердің дамуы ҚР туристік-экскурсиялық ісі. ҚР туристік мекеме.

№ 11 тақырып. Туризм географиясының тарихы. Дүниежүзілік туризм географиясының қалыптасуы және дамуы. Дүниежүзілік туризм географиясының қалыптасуы және дамуы. Туризмді географиялық зерттеулердің басы. Туризм географиясының қалыптасуы. Туризм географиясының соғысқа дейінгі даму кезеңі. Екінші дүниежүзілік соғыс уақытында зерттеулер.

№ 12 тақырып. Жаңа кездегі туризмнің дамуы. Туристік ұйымдар. Халықаралық туризмнің БҰҰ рөлінде дамуы. Халықаралық туризмнің негізгі ағымы. Халықаралық туризм және халықаралық туризм мекемелері. Әлемдік туристік мекеме (ӘТМ) мекеменің мақсаты мен мәні. Халықаралық туризмнің қазіргі замандағы даму тенденциясы. Туристік кадрларды дайындауды ұйымдастыру. Туризмнің алдағы дамуының проблемелары және болашағы..

3.3 Тәжірибелік курстың мазмұны

1№ 1 тақырып. Кіріспе. Халықаралық туризмнің мақсаты мен мәні. Дүниежүзінде, ТМД -да және Қазақстанда туризм географиясы бойынша зерттеулердің жағдайы. Туризм тарихын зерттеп білу не үшін қажет? Курстың мақсаттары және міндеттері, әдебиеттерді шолу. Туризм тарихының пәнін анықтау. Ғылыми әдебиетте туризм дамуының уақытқа бөлінуінің проблемасы В. Унцикердің, Дж. Мариоттың, К. Пшеславскидің ұсыныстары. Ерте замандағы туризм. Ксенофонттың ұсынысы.

2№ 2 тақырып. Дүние жүзінде туризмнің даму тарихы. XVIII ғасырдың соңына дейінгі туризм. Ежелгі римдердіктің сауықтыру сапарлары, Ежелгі Италияның емханалары. Орта ғасыр кезінде туристік қозғалысының ақырындауы

және оның себептері. Біздің замандағы . XII-XIII ғасырларда қажылықтың қайта дамуы; Италияда, Испанияда, Палестинада қасиетті жерлер. XIII ғасыр – студенттер саяхаттарының басталуы.

3№ 3 тақырып. Ұлы географиялық ашылулардың дәуірі. Франческо Петраркидің жорығы және Марко Полоның саяхаты. Рессорларды ойлап шығару туризм дамуының түртісі. Қонақ үйлік істің пайда болуы, Венецияның, Римнің, Сиенаның, Флоренцияның қонақ үй цехтары. Танымдық саяхаиардың және жол кітапшаларының пайда болуы. ХҮІІ ғасыр – “таза туризмнің” пайда болу уақыты. Туристік миграция географиясының біртіндеп ұлғаюы, ХҮІІ ғасырдың соңында Ангалияда, Францияда, Италияда қонақ үйлік істің өсуі. ХҮІІ –ХҮІІІ ғасырлардың аясында Англиядан Евроазия континентіне саяхаттардың өзгеше танымдылығы.

1№ 4 тақырып. ХІХ – ХХ ғғ. туризм. (Екінші дүниежүзілік соғысқа дейін). Альпенизмнің пайда болуы. Англияның, Францияның және Батыс Еуропаның басқа мемлекеттердің индустриязациялануымен Шамонидің танымалдылығы. ХІХ ғасырдың бірінші жартысында Еуропа туризмінің ерекше элитарлығы. (“Аристократтық туризм”). Туризмнің біртіндеп қалыптасу және демократизация факторлары. Көліктің дамуы туристік қозғалыстың шапшаңдығына әсер еікен негізгі факторлардың бірі. Автомобиль және “туристердің кеңістіктегі қозғалуынан” түгел өсуі. Саяхаттар бюросының пайда болуы және оларды “туристік индустриясының” маңызды бөлігіне біртіндеп ауысуы.

2№ 5 тақырып. Томас Куктың қызметі. Томас Куктың іс-әрекеті. Курорттық аймақтардың бірте-бірте урбандалуы және олардың емдік функциясының көп функциялыққа өсуі. ХІХ ғасырдың екінші жартысында “үйкендтердің” (демалыс күнді өткізу) және “екінші тұрғын үйлердің пайда болуы. Иллоустоун Ұлттық паркі (1872 ж.) – туризмнің “агрессивті” мінезіне халықтың алғашқы қарсы болуының көрінісі

3№ 6 тақырып. Қазіргі замандағы туризм. 8-сағаттық жұмыс күнді енгізу және туристік қимылдың өсуі. Алғашқы туристік ұйымдардың пайда болу себептері және олардың географиясы. ХІХ ғасырдың алғашқы жылдарында шетел туризмінің мәселелеріне мемлекеттік үкіметтердің қызығушылығы, туризмнің алғашқы ұйымдары.

№ 7 тақырып. Бұрынғы КСРО-да туризм дамуы40- жылдарың соңында – 50- жылдардың басында халықаралық туризмнің қайта дамуы, оның себептері.

. Ресейде және бұрынғы КСРО-да туризмнің даму кезендері. Бірінші дүниежүзілік соғыс біткен соң туризмнің айтарлықтай “демократизациясы”.

№ 8 тақырып. Қазақстандағы туризмнің даму тарихы. Бұрын сирек пайдаланатын туризм түрлері мен формаларының 1960-1970 ж.ж. дамуы. Әр түрлі мемлекеттерде туризмнің жаңа аймақтарының пайда болуы. Төңкеріске дейінгі Ресейде туризмнің қалыптасуы. Ресейде туристік және экскурсиялық қоғамдардың пайда болуы. Бұрынғы СССР- дегі, ТМД – дағы туризм дамуының 4 этаптары.

№ 9 тақырып. Тәуелсіз Қазақстандағы туризмнің дамуы. Қазақстанда туризмнің дамуы. Халықаралық туристік ұйымдар және олардың туризм дамуындағы ролі.

№ 10 тақырып. Қазақстанда туризмді ғылыми зерттеулердің дамуы. Қазақстанда туризм саласын, туризм инфрақұрылымын, туризм индустриясын географиялық тұрғыдан зерттеу. Туризмді зерттеуінің әдістері. Зерттеулерде картографиялық әдісті қолдану.

№ 11 тақырып. Туризм географиясының тарихы. Дүниежүзілік туризм географиясының қалыптасуы және дамуы. Алғашқы туристік мекемелердің ұйымдасуы және туристік инфрақұрылымның дамуы. Әлемдегі түрлі саяхаттаудың дамуы. (автотуризм, ауадағы саяхаттау, круиздік)

№ 12 тақырып. Жаңа кездегі туризмнің дамуы. Туристік ұйымдар. XX-XXI ғғ. туризмнің дамуы. Әлемдік туристік ұйым. Оның мақсаты мен міндеттері. Қазіргі кездегі туристік орталықтар. Туристік саланың қазіргі мәселелері мен болашағы.

СӨЖМ мазмұны

№	СӨЖМ түрі	Есеп беру формасы	Бақылау түрі	Сағат көлемі
1	Дәріс сабақтарына дайындық		Сабаққа қатысуы	15
2	Тәжірибе сабақтарына дайындық, үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысуы	30
3	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект (және басқалар)	Коллоквиум (және басқалар)	25
4	Семестрлік тапсырмаларды орындау	Баяндама (және басқалар)	СТ қорғау	30
5	Бақылау шараларына дайындық		МБ 1, МБ 2, коллоквиум (тестілеу және басқалар)	20
Барлығы:				120

Студенттердің өзіндік жұмыстарының мазмұны

1. Халықаралық туризмнің дамуындағы БҰҰ атқаратын ролі.
2. КСРО-дағы туристік экскурсиялық жұмыс.
3. Туристік инфрақұрылымның дамуы.
4. Қазақстандағы туристік-экскурсиялық жұмыстардың.
5. Көне Греция мен Римдегі туризмнің пайда болу салдары.
6. Көне Шығыстағы туризмнің пайда болу салдары.
7. Дүниежүзілік туристік ұйымының жұмыс істеу тәсілдері.
8. Емдік туризмнің пайда болуы.

9. Ұлы географиялық ашулар.
10. Кенес Одағы уақытындағы туризмнің даму кезендері.
11. Қазақстандағы туризмнің дамуы.
12. Ұлы географиялық ашулар кезені.
13. Ресейдің географиялық ашылымдар мен жетістігер.
14. Діни туризмнің дамуы.
15. Қытай, Үнді, Мысыр және Шығыстағы туризмнің пайда болу салдары.
16. Финикиялықтардың көне зерттеулері.
17. Қазіргі әлемнің танғажайыптары.
18. Англияның, Францияның, Испанияның, Португалияның географиялық ашылымдары.
19. Ресейдегі туризмнің дамуы.
20. Қазақстандағы туризмнің даму тарихы.

Баяндамалардың тақырыптары:

1. Ұлы географиялық ашылымдар кезені.
2. Ресейдің географиялық ашылымдары мен жетістіктері.
3. Англияның географиялық ашылымдары.
4. Францияның географиялық ашылымдары.
5. Испанияның географиялық ашылымдары.
6. Португалияның географиялық ашылымдары.
7. Голандияның географиялық ашылымдары.
8. Финикиялықтардың зерттеулері мен ашылымдары.
9. Арктикадағы ашулар мен зерттелер.
10. Антарктиканың ашылуы мен зерттелуі.
11. Ресей Сібірдің зерттелуі.
12. Орыс Солтүстігінің ашылуы мен зерттелуі.
13. Солтүстік Американың ашылуы мен зерттелуі.
14. Оңтүстік Американың ашылуы мен зерттеліу.
15. Австралияның ашылуы ме зерттелуі.



Мамандықтың
жұмыс бабындағы оқу
жоспарынан үзінді көшірме

ПМУ ҰС Н 7.18.1/10

Мамандықтың жұмыс бабындағы оқу жоспарынан үзінді көшірме
050902 – Туризм
Пәннің атауы Халықаралық туризмнің тарихы

Оқу формасы	Бақылау формасы						Білім алушылардың жұмыс көлемі, сағатпен			Курс және семестр (сағаттарды) бойынша сағаттарды бөлу							
	емт.	сын.	КЖ	КЖ	ЕКЖ	жұм.Бақыл.	барлығы			дәр	пр.	зер	СӨЖ	дәр	пр.	зер	СӨЖ
							жал	ауд	СӨЖ								
Күндізгі ЖОБ негізінде	3						180	60	120	3 семестр				4 семестр			
										30	30	-	120				

Негізгі:

11. Вуколов В.Н. История и теория международного туризма.- Алматы, 2002.-221 с.
12. Долженко Г.П. История туризма в дореволюционной России и СССР. – Ростов- на-Дону, 1988.
23. Ердаuletov C.P. Итория туризма. Развитие и научное изучения. – Алматы, 2003. – 215 с.
34. Накатков Ю.С. История туризма Казахстана. – Алматы, 2001. – 196 с.
45. Шаповал Г.Ф. История туризма. – Минск, 1999. – 303 с.

Қосымша:

11. Биржаков М.Б. Введение в туризм. М., СПб., 1999. 192 с.

22. Дворниченко В.В. Развитие туризма в СССР (1917-1983 гг.). - М., 1985.
33. Ердавлетов С.Р. География туризма: история, теория, методы, практика. - Алматы, 2000. - 336 с.
44. Усыскин Г.С. Очерки истории российского туризма. СПб., 2000. - 224 с.
5. Соколова М.В. История туризма. - М, 2002. - 352 с.